

ویژه نوروز ۱۴۰۴

نوروز | قدس | رمضان | عید سعید فطر

درباره روایت بدانید:

پایگاه خبری تحلیلی روایت در سال ۱۴۰۱ به منظور ارائه روایت اصیل و ناب از رویدادهای مرتبط با جغرافیا، تاریخ و هویت کشور و ملت افغانستان تأسیس شد. نکته قابل توجه این که پالیسی پایگاه خبری تحلیلی روایت را بازتاب روایت مردم، نه جناح‌های سیاسی، تشکیل می‌دهد.

اگر مخاطبی بپرسد که چرا روایت را ایجاد کرده‌ایم، پاسخش ساده است و آن این‌که ما امروزه در دنیا و بالاخص در افغانستان، در آتش روایات جعلی و دروغینی می‌سوزیم که هیچ ارتباط و پیوندی با تاریخ، فرهنگ و هویت امروز و دیروز کشور ما ندارد. روایت مسلط امروز در افغانستان، روایت حذف‌گرایانه‌ای است که مبتنی بر انحصارطلبی قومی، دیگرستیزی، فرهنگ‌زدایی و تبعیض جنسیتی است. آنچه امروز برای مردم این سرزمین حیاتی است ارائه یک روایت واقعی، مردمی و سازنده است که ما سعی داریم آن را با کمک مخاطبان خود ایجاد کنیم... روایتی از افغانستان و برای همه افغانستانی‌ها.

شماره اول - بهار ۱۴۰۴

ماهنامه روایت

ماہنامہ روایت

شناسہ

صاحب امتیاز: عبدالشہید ثاقب

مدیر مسوول: شفیق اللہ احدی

سرڈیبر: عبداللہ دانش

ھیأت تحریر: دکتر عبداللطیف پDRAM، عبدالشہید ثاقب، شفیق اللہ احدی، عبداللہ دانش،

محمد خالد صدیقی، روح الیمین روحانی، ضیا ضیایی، کیان نیا، عدیل غزنوی

نویسندگان این شماره

- فروتن مجید پور
- روح الیمین روحانی
- محمد خالد صدیقی
- ضیا ضیایی
- شہرام خراسانی
- فایز نوری
- محمد عظیم فکوری
- خجسته الہام
- احسان بدخشانی
- انوشہ عارف

فهرست مقالات

- ۱۶.....شعر.....
(خجسته الهام)
- ۱۷.....شعر.....
(احسان بدخشانی)
- ۱۸.....شعر.....
(انوشه عارف)
- ۱۹.....آخر دنیا.....
(حبیب الله اسلامی)
- ۲۰.....حرف آخر.....

- ۴.....یادداشت مدیر مسوول.....
- ۵.....نوروز باستانی و نیاکانی ما.....
(فروتن مجیدپور)
- ۶.....زنگ مکتب بدون دختران؛ ظلمی جهانی علیه انسانیت.....
(روح الیمین روحانی)
- ۸.....چهارشنبه اول سال در هرات؛ شکوه میله‌های مردمی.....
(محمد خالد صدیقی)
- ۹.....زرتشت پیامبری از بلخ؛ مصلحی که خرافات را به چالش کشید.....
(ضیا ضیایی)
- ۱۱.....چرا پرداختن به قدس مهم است؟.....
(شهرام خراسانی)
- ۱۳.....شعر.....
(فایز نوری)
- ۱۴.....ماه رمضان؛ بهار قرآن و ماه خودیابی و همدیگرشناسی.....
(محمد عظیم فکوری)

یادداشت مدیر مسوول

نوروز، این آغاز شگفت‌انگیز و مملو از شادمانی، برای حوزه‌ی نوروز همواره به عنوان فرصتی برای بازنگری در گذشته، نگاهی به آینده و تجدید قوا شناخته شده است. در دل این ایام که طبیعت خود را به زیباترین شکل ممکن بازسازی می‌کند، ما نیز به عنوان کسانی که در دنیای کلمات و روایت‌ها فعالیت می‌کنیم، فرصتی یافته‌ایم تا با دستانی پر از امید و آرزو، نخستین شماره ماهنامه روایت را به شما تقدیم کنیم.

این ماهنامه در اولین گام خود، به بهانه نوروز و در آستانه سال جدید، در نظر دارد تا در فضایی پر از نشاط و حرکت، نه تنها به موضوعات فرهنگی و اجتماعی بپردازد، بلکه به روایت‌هایی نوین از زندگی و تحولات روزگار توجه کند. ما در روایت، با هدف کشف و نمایش ابعاد مختلف انسان‌ها، فرهنگ‌ها، تاریخ و آینده، سعی داریم فضایی ایجاد کنیم که در آن تفکر، گفت‌وگو و تبادل نظر جایگاهی ویژه داشته باشد.

ویژه‌نامه نوروزی ما، آغاز سفر تازه‌ای است. سفری که در آن به موضوعاتی چون تجدید حیات، امید به تغییر، و اهمیت تکامل فرهنگی و اجتماعی خواهیم پرداخت. در کنار مطالب و مقالات جذاب، بخش‌هایی خواهیم داشت که به آیین‌ها، سنت‌ها و جشن‌های نوروزی از زوایای مختلف می‌پردازد و از نگاه‌های گوناگون به اهمیت این جشن بزرگ تاریخی و فرهنگی خواهیم اندیشید.

نوروز برای ما همه‌چیز است: نماد بازآفرینی، نماد آغاز جدید و یادآوری از اهمیت حضور در لحظه‌های ناب زندگی. در همین راستا، این شماره از ماهنامه روایت، نه تنها در نظر دارد به روایت‌های مرتبط با نوروز بپردازد، بلکه می‌خواهد در فضای فرهنگی و اجتماعی امروز، صدای هنرمندان، نویسندگان، و اندیشمندان برجسته‌ای باشد که هر کدام از زاویه خود، چشم‌انداز و نگاه جدیدی به دنیای پیرامون ما دارند.

فصل اول، شماره ۱

این نشریه، تلاش دارد تا در کنار بررسی مسائل فرهنگی و اجتماعی روز، بستری باشد برای گفت‌وگوهای سازنده و بررسی چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی جامعه امروز. ما در روایت، بر این باوریم که رسانه‌ای می‌تواند مؤثر باشد که در دل خود تحولی ایجاد کند و راه‌های نوین برای پاسخ به نیازهای روز را معرفی نماید.

در این شماره، شما با مطالبی متنوع از مقالات تحلیلی، گزارش‌های ویژه، مصاحبه‌های جذاب و بررسی‌های فرهنگی و هنری روبرو خواهید شد. و در پایان، امیدواریم که این ماهنامه بتواند به‌عنوان یک همراه در مسیر تفکر، آگاهی، و رشد فرهنگی برای شما عزیزان باشد.

امید داریم که نوروز امسال، همچنان که برای طبیعت فصل نوینی به ارمغان می‌آورد، برای شما نیز شروعی تازه، پر از خوشبختی، آرامش و فرصت‌های جدید باشد. از شما دعوت می‌کنیم تا با ما در این سفر فرهنگی و معنوی همراه شوید.

با آرزوی سالی پُربرکت و سرشار از موفقیت،

مدیر مسوول ماهنامه روایت

سال نو مبارک

نوروز باستانی و نیاکانی ما

نویسنده: فروتن مجید پور

نوروز، آغاز سال، یکی از کهن‌ترین جشن‌های دوران باستان است. آغاز فصل بهار، نماد بیداری طبیعت به شمار می‌آید. در دانش ستاره‌شناسی، اعتدال بهاری در نیم کره شمالی زمین به لحظه‌ای گفته می‌شود که خورشید از صفحه استوایی زمین می‌گذرد و به سوی شمال آسمان می‌رود. پیدایش نوروز به نخستین پادشاه‌ها نسبت داده می‌شود. شاعران و نویسندگان قرن چهارم و پنجم هجری مانند فردوسی، انوری، بیرونی و تبری، بسیاری از منابع تاریخی نوروز را به زمان پادشاهی جمشید نسبت می‌دهند. پدیده آمدن نوروز در شاهنامه چنین روایت شده است: جمشید شاه در حال عبور از آذربایجان بر روی تختی که دیوان و فرشتگان آن را به آسمان می‌بردند، به زمین فرود آمد. سپس در حالی که با جام و جمع خود مشغول تماشا بود، تاج زرین بر سرش گذاشت. با رسیدن نور خورشید به تاج زرینش، ناگهان جهان نورانی شد و از این رو مردم شادمانی کردند و آن روز را (روز نواویان نوروز)، نام‌گذاری کردند.

اگرچه نوروز به صورت مستقیم در کتیبه‌های هخامنشی ذکر نشده است، اما کسنوفون، مورخ و فیلسوف یونانی، در نوشته‌های خود گزارش مفصلی از برگزاری جشن بزرگ در تخت جمشید می‌دهد. در حقیقت، اهمیت این مراسم به حدی بود که انتصاب کمبوجیه دوم به عنوان پادشاه بابل پس از شرکت او در جشن سالانه هخامنشی مشروعیت یافت. همچنین در زمان اشکانیان و ساسانیان، نوروز گرامی داشته می‌شد. در طول سال جشن‌های متعددی برگزار می‌شد که مهم‌ترین آن‌ها نوروز و مهرگان بود. یکی از رسوم بسیار جالب دوران ساسانیان این بود که بیست و پنج روز قبل از شروع نوروز، انواع حبوبات بر روی ستون‌های خشت خام کاشته می‌شدند. سپس هر کدام از غلات که سریع‌تر رشد می‌کردند، نشان می‌دادند که در سال آینده آن محصول برداشت پربرکتی خواهد داشت. در آیین میترایی نیز نوروز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود. عدد ۷ در این آیین بسیار مقدس به شمار می‌رفت و از همین رو هفت سین، همانا عدد ۷ است. این عدد در آیین زرتشت نماد شش اسفند و شش هورامزاد است. هورامزاد نماد حقیقت نور و حکمت است، نماد خیر و برکت است. شش توصیف از بهترین صفات هورامزاد هستند که با شش ایزد و شش ماه سال شناخته می‌شوند: اردیبهشت، خرداد، مرداد، شهریور، بهمن و اسفند. به این ترتیب، هر یک از سین‌های هفت سین با معنی خاصی به یکی از این ایزدان وابسته است:

سیرو: نماد هورا مزدا است و به دلیل خواص درمانی بسیار بالایش، بسیاری از بیماری‌ها را درمان می‌کند و سرچشمه سلامتی و پاکی است.

سبزه: نماد ارد بهشت و نگهبان گیاهان، گل‌ها و تازگی است و نظم جهان را برقرار می‌کند.

سیب: نماد اسفند ماه و ایزد بانو سپیدار است و نماینده اصلی زمین است که همواره در طول تاریخ نماینده آگاهی و خرد بوده است.

سنجد: نماینده خرداد ماه و ایزد بانو مرداد است که نگهبان آب‌های زمین است.

سرکه: نماد مرداد و ایزد بانو امارداد است.

سماق: نماد بهمن ماه و ایزد هومن است که سرخی خورشید هنگام طلوع آفتاب را به یاد ما می‌آورد و آغاز طلوع آفتاب ما را به اندیشه پاک هدایت و رهنمایی می‌کند. نوروز، به عنوان نماد تجدید حیات و آغاز یک سال نو، همچنان در دل‌ها و فرهنگ جای دارد.

زنگ مکتب بدون دختران؛ ظلمی جهانی علیه انسانیت

نویسنده: روح‌الیمین روحانی

نواختن زنگ مکتب بدون حضور دختران در افغانستان، نه تنها نشانه‌ای از محرومیت آموزشی برای نسل‌های آینده این کشور است، بلکه به طور عمیق‌تر، بیانگر فاجعه‌ای انسانی است که در چشم جهانیان نادیده گرفته می‌شود. در دنیای امروز که در آن حقوق بشر، آزادی بیان، دموکراسی و عدالت اجتماعی به مفاهیم بنیادین تبدیل شده‌اند، هیچ چیزی بدتر از این نیست که میلیون‌ها دختر افغانستانی از ابتدایی‌ترین حقوق انسانی خود، مانند تحصیل، محروم شوند. این محرومیت‌های گسترده نه تنها به نسل‌های آینده افغانستان آسیب خواهد زد، بلکه نشان‌دهنده یک فریب بزرگ در سیاست‌های جهانی است که مفاهیمی چون حقوق بشر و آزادی‌های فردی را به ابزارهایی برای پیشبرد اهداف سیاسی و اقتصادی خود تبدیل کرده‌اند. در این مقاله، نگاهی دقیق‌تر به این فریب‌های جهانی خواهیم داشت و بررسی خواهیم کرد که چرا کشورهای مدعی دموکراسی و حقوق بشر، به‌ویژه آمریکا و غرب، در برابر ظلم‌هایی که به زنان افغانستانی وارد می‌شود، سکوت کرده‌اند و در واقع، در پنهان‌سازی و تقویت این ظلم‌ها سهیم هستند.

در شرایط کنونی افغانستان، جایی که بیش از ۲۰ میلیون دختر از حق تحصیل محروم هستند، نواختن زنگ مکتب به نمادی از فریب و بی‌عدالتی تبدیل شده است.

محروم کردن دختران افغانستانی از تحصیل و آموزش، نه تنها به این زنان ظلم می‌کند، بلکه به طور مستقیم بر رشد اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کل کشور تأثیر منفی می‌گذارد. دختران افغانستانی که در دوران حاکمیت طالبان از آموزش محروم شده‌اند، نه تنها از رشد و پیشرفت فردی باز می‌مانند، بلکه کشور نیز از بهره‌گیری از نخبگان علمی و فکری خود محروم خواهد شد. این مسئله نه تنها یک جنایت علیه حقوق زنان است، بلکه یک جنایت علیه بشریت است که به‌رغم اهمیت آن، هیچ‌گونه واکنش جدی از سوی جامعه جهانی مشاهده نمی‌شود.

در بسیاری از کشورهای دموکراتیک و به‌ویژه در کشورهای غربی، صحبت از حقوق بشر، آزادی بیان و حق تحصیل به‌عنوان حقوق مسلم انسان‌ها مطرح می‌شود. اما وقتی پای مسأله افغانستان به میان می‌آید، این مفاهیم به ابزاری برای توجیه سیاست‌های خاص و منافع سیاسی تبدیل می‌شوند.

نواختن زنگ مکتب بدون دختران در افغانستان یک نمونه آشکار از فریب این مفاهیم است که غرب و آمریکا آن‌ها را برای پیشبرد منافع خود در سطح جهانی به کار می‌برند، اما در عمل، نه تنها به مشکلات و حقوق زنان افغانستانی توجهی ندارند، بلکه در بسیاری از مواقع، با سکوت یا حتی حمایت از طالبان، وضعیت را بدتر می‌کنند.

دولت‌های غربی به‌ویژه ایالات متحده آمریکا، بارها در سخنان خود از حقوق بشر، آزادی بیان، دموکراسی و مفاهیم مشابه برای توجیه اقدامات خود در سطح جهانی استفاده کرده‌اند.

اما در عمل، این مفاهیم هیچ‌گاه به‌طور کامل و حقیقی در تصمیم‌گیری‌های جهانی در نظر گرفته نمی‌شوند. این کشورها به‌طور مداوم از حقوق بشر به‌عنوان ابزاری برای رسیدن به منافع سیاسی و اقتصادی خود استفاده کرده‌اند، در حالی که در حقیقت هیچ‌گونه اراده‌ای برای حمایت از حقوق واقعی بشر در کشورهایی مانند افغانستان ندارند. وقتی که طالبان قدرت را در افغانستان به‌دست آورد، کشورهای غربی با استفاده از شعارهای دموکراسی‌خواهی و حقوق بشر، به حمایت‌های مستقیم یا غیرمستقیم از گروه‌های مختلف پرداخته‌اند. به‌جای تلاش جدی برای حمایت از زنان افغانستانی و حق تحصیل آن‌ها، این کشورها اغلب به منافع اقتصادی خود اولویت داده‌اند.

در حالی که شعارهایی چون حقوق بشر و آزادی بیان، در تبلیغات سیاسی‌شان مطرح می‌شود، در واقع این مفاهیم تنها به ابزاری برای پیشبرد اهداف خود در افغانستان و دیگر نقاط جهان تبدیل شده است یک نمونه بارز از این استفاده ابزاری، توافق‌نامه دوحه میان ایالات متحده و طالبان است که در آن به جای تمرکز بر حقوق زنان و کودکان افغانستانی، توافقی‌هایی بر اساس منافع سیاسی و نظامی صورت گرفت. این نوع توافقی‌ها نشان‌دهنده آن است که کشورهای غربی، به‌ویژه آمریکا، در قبال حقوق زنان افغانستانی هیچ‌گونه اراده جدی برای تغییر وضعیت ندارند.

یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی که در عرصه سیاست جهانی وجود دارد، این است که بسیاری از کشورهای غربی تنها به منافع خود در سطح جهانی توجه دارند و مسائل انسانی مانند حقوق زنان افغانستانی را در اولویت‌های خود قرار نمی‌دهند. در حالی که این کشورها به‌طور رسمی مدعی حمایت از دموکراسی و حقوق بشر هستند، در عمل، وقتی پای منافع اقتصادی، سیاسی یا نظامی به میان می‌آید، هیچ‌گونه تعهدی به حقوق واقعی زنان افغانستانی از خود نشان نمی‌دهند تسلط دوباره طالبان بر افغانستان و حمایت‌های ضمنی یا غیرمستقیم برخی از قدرت‌های جهانی از این گروه، بیانگر این واقعیت است که اصول حقوق بشر و آزادی‌های فردی برای این کشورها تنها در حد شعار باقی‌مانده است. در عمل، منافع سیاسی و اقتصادی به‌ویژه در سیاست‌های منطقه‌ای و جهانی اولویت دارند و حقوق بشر در این سیاست‌ها هیچ جایگاهی ندارد. به همین دلیل است که زنان افغانستانی از ابتدایی‌ترین حقوق خود، مانند حق تحصیل، محروم می‌شوند و هیچ‌گونه واکنش مؤثری از سوی جامعه جهانی به این وضعیت مشاهده نمی‌شود.

در چنین شرایطی که کشورهایمانند آمریکا و دیگر قدرت‌های جهانی از حقوق زنان افغانستانی چشم‌پوشی کرده‌اند و تنها به منافع خود می‌اندیشند، به نظر می‌رسد که راه نجات واقعی برای زنان افغانستانی و مردم این کشور، تنها از درون خواهد آمد. هیچ‌کدام از کشورها یا سازمان‌های بین‌المللی به‌طور جدی در جهت تغییر وضعیت افغانستان گام بر نمی‌دارند. در این شرایط، تنها با اتحاد و همبستگی داخلی، می‌توان به‌طور مؤثر با ظلم و بی‌عدالتی در افغانستان مقابله کرد. مردم افغانستان باید خود اقداماتی برای تغییر وضعیت و احقاق حقوق خود انجام دهند، زیرا تنها اراده و تلاش‌های داخلی می‌تواند راه‌حلی واقعی برای بحران موجود باشد.

نتیجه‌گیری

نواختن زنگ مکتب در افغانستان بدون حضور دختران نه‌تنها یک فاجعه انسانی است، بلکه نمایانگر فریب‌بزرگی است که از سوی قدرت‌های جهانی و به‌ویژه کشورهای مدعی حقوق بشر و دموکراسی به‌کار گرفته شده است. در حالی که اصطلاحات حقوق بشر، آزادی بیان و دموکراسی به ابزاری برای پیشبرد منافع سیاسی و اقتصادی تبدیل شده‌اند، زنان افغانستانی همچنان از ابتدایی‌ترین حقوق خود محروم هستند. در نهایت، نجات افغانستان و تحقق حقوق زنان این سرزمین تنها از درون خواهد آمد. برای تغییر این وضعیت، نیاز به همبستگی داخلی و اراده قوی از سوی مردم افغانستان است تا از ظلم و بی‌عدالتی رهایی یابند.

چهارشنبه اول سال در هرات؛ شکوه میله‌های مردمی

نویسنده: محمد خالد صدیقی

چهارشنبه اول سال در هرات، روزی است که در دل تاریخ و سنت‌های پرغرور این دیار ریشه دارد. هر هراتی که در این روز، در کنار خانواده و دوستان، به دل دشت‌ها و کوه‌های سرسبز می‌زند، نه تنها به آغاز سال نو، بلکه به احیای سنت‌های دیرینه و شیرین گذشته می‌اندیشد. این روز، روزی است که در آن دل‌ها از غم‌ها پاک می‌شود، لب‌ها از شادی لبریز و دل‌ها به امید سالی نو و پر برکت به هم نزدیک‌تر می‌شوند.

از دیرباز، مردم هرات در اولین چهارشنبه سال نو، از خانه‌هایشان بیرون می‌آیند و در میان باغ‌ها و دشت‌های سرسبز به جشنی پرشکوه دست می‌زنند. این روز، به عنوان یکی از مهم‌ترین جشن‌های نوروزی در هرات شناخته می‌شود که در آن، تمام خانواده‌ها و اقشار مختلف جامعه، از جوانان گرفته تا پیران، در کنار هم جمع می‌شوند و لحظاتی پر از شادمانی را رقم می‌زنند.

در این روز، گرچه هوا ممکن است بارانی باشد و طبیعت به سختی در برابر مردم ایستادگی کند، اما هراتی‌ها با دلی شاد و قدم‌هایی محکم، راهی بیرون از شهر می‌شوند تا به تماشای زیبایی‌های طبیعت بپردازند. مردم هرات، از دیرباز به این باور رسیده‌اند که باید در اولین روز سال، به دل طبیعت بزنند تا در کنار رنگ‌های بهاری، درختان سرسبز و گل‌های شکوفا، سال جدید را با دلی شاد آغاز کنند.

چهارشنبه اول سال در هرات، تنها یک جشن نیست. این روز نمادی از همبستگی اجتماعی، احترام به سنت‌ها و زنده نگه داشتن آداب و رسوم قدیمی است. در این روز، در کنار آتش‌های کوچک و بزرگ که در گوشه و کنار دشت‌ها و پارک‌ها روشن می‌شود، صداهای شاد و خنده‌های کودکان و جوانان به گوش می‌رسد. درختان شکوفه‌دار و گل‌های رنگارنگ در کنار رودخانه‌ها و دشت‌ها، گویی به مناسبت این جشن، خود را آماده می‌کنند تا با مردم هرات در این لحظات پر از نور و رنگ، شریک شوند.

برای مردم هرات، این روز یک یادآوری است از گذشته‌هایی که با تمام سختی‌ها، مردم این دیار با همبستگی و اتحاد خود جشن می‌گرفتند و به این باور رسیده بودند که در کنار یکدیگر، می‌توانند به هر سختی و تنگنایی غلبه کنند. در این روز، حتی در زمان‌هایی که خطرات و تهدیدها بر جامعه سایه انداخته بود، مردم هرات با افتخار، جشن نوروز را برگزار کرده‌اند و به یاد گذشته‌های پرشکوه خود، به آینده‌ای روشن‌تر می‌اندیشند.

شادی در چهارشنبه اول سال، نه تنها به معنای جشن و سرور است، بلکه تجلی امید و آرزوی آینده‌ای بهتر برای مردم هرات است. در این روز، هر هراتی امید دارد که سال جدید، پر از برکت، صلح و آرامش برای خانواده‌ها و ملت افغانستان باشد. به راستی، چهارشنبه اول سال در هرات، یک روز متفاوت است. روزی که با تمام جلال و شکوه خود، روح زندگی و امید را در دل‌های مردم هرات دمیده و نمادی است از پیوند عمیق فرهنگی و اجتماعی که در طول سال‌ها میان مردم این دیار برقرار بوده است.

زرتشت پیامبری از بلخ؛ مصلحی که خرافات را به چالش کشید

نویسنده: ضیا ضیایی

زرتشت، اندیشمند بزرگ و مصلح اجتماعی ایران باستان، در شهر بلخ زاده شد. آموزه‌های او که بر پایه‌ی خرد، اخلاق و یکتاپرستی استوار بود، تحولی ژرف در فرهنگ و تمدن ایران قدیم ایجاد کرد. او با نفی خرافات و چندگانه‌پرستی، بر عدالت، راستی و پاکی درون تأکید کرد و بنیان‌های فکری جدیدی را در جامعه‌ی آن روزگار پی ریخت. به‌عنوان چهره‌ای اصلاح‌گر، زرتشت نه تنها بر دین که بر سیاست و اجتماع نیز تأثیری ماندگار گذاشت. پیام او در گستره‌ی امپراتوری ایران باستان، از بلخ تا پارس، طنین‌انداز شد و به‌عنوان میراثی ارزشمند از تمدن ایرانی تا امروز زنده مانده است. مهمترین حرف که همه از زرتشت به یاد دارند سه نکته کلیدی «گفتار نیک، پندار نیک و کردار نیک» است.

زندگی‌نامه زرتشت

زرتشت یا زردشت، پیامبر ایران باستان در بلخ زاده شده است. عده‌ای او را مروج یگانه‌پرستی معرفی کردند که اهورامزدا را تبلیغ می‌کرد و خدایان باستانی آریاییان را باطل می‌دانست. او آتش را یکی از مظاهر خدای روشنایی می‌دانست. برخی می‌گویند زرتشت در زبان سریانی به معنای ابراهیم(ع) است و برخی دیگر او را یکی از امامان ملت ابراهیم(ع) یا پیامبری می‌دانند که کتاب بر او نازل شده است. برخی نسب او را به منوچهر، یکی از شاهنشاهان ایران، رسانده‌اند. بعضی از مورخان او را اختلافی‌ترین شخصیت تاریخ می‌دانند؛ تا جایی که برخی او را به شخصیت‌های افسانه‌ای تشبیه کرده‌اند.

در مورد تاریخ پیدایش زرتشت، اختلاف آراء و روایات تاریخی مختلف مطرح است. این اقوال از ۶۰۰ سال قبل از میلاد مسیح تا ۶۰۰۰ سال پیش از میلاد دور می‌زند. اما بر اساس نظریه‌ی مشهور، وی در سال ۶۶۰ قبل از میلاد به دنیا آمد و در ۶۳۰ قبل از میلاد (در سن ۳۰ سالگی) به پیامبری مبعوث شد. او در سال ۵۸۳ قبل از میلاد در سن ۷۷ سالگی در آتشکده‌ای در بلخ (افغانستان) توسط یک تن از لشکر قومی مهاجم کشته شد.

کتاب، آیین و اصول دین زرتشتیان چه می‌دانیم

مجموعه کتاب‌های دینی زرتشتیان «اوستا» نامیده می‌شود. اوستا در طول قرن‌ها و هزاره‌ها توسط موبدان تکمیل شده است. بخشی از این کتاب بزرگ «گات‌ها» نام دارد که زرتشتیان اعتقاد دارند مجموعه سرودهایی است که اشوزرتشت آن را سروده است. همچنین موبدان بخشی از نیایش‌های پرکاربرد اوستا را در کتابی به نام «خرده اوستا» گرد هم آوردند.

از سویی هم دین زرتشتی با جشن‌های بسیاری همراه است. بسیاری از این جشن‌ها را آریایی‌های غیرزرتشتی نیز در طول قرن‌ها برگزار کرده‌اند و هنوز هم برگزار می‌کنند. به همین دلیل، نمی‌توان تأثیر دین زرتشتی را بر فرهنگ ایران شهری(ایران و افغانستان) امروز انکار کرد و موارد بسیاری را می‌توان یافت که ریشه در باورهای زرتشتی دارد. هنوز در ایران، افغانستان و تاجیکستان نمونه‌هایی از برگزاری جشن سده دیده می‌شود. نوروز و سنت‌های نزدیک به آن، همچون چهارشنبه‌سوری و سفره‌ٔ هفت‌سین، همچنان بزرگ‌ترین جشن را شکل می‌دهد. آنچه مورخین از آموزه‌های زرتشت برداشت و استخراج کرده‌اند، اصول دین زرتشتی شرط‌های اصلی خداابوری زرتشتی و دین‌آور بودن است. هر فرد زرتشتی می‌باید در زمان سدره‌پوشی با خرد و اندیشه خود به این اصول ایمان آورده باشد و آن را در طول زندگی مذهبی خود در نظر داشته باشد. دین زرتشتی بر نه اصل استوار است که به ترتیب عبارتند از :

۱. ایمان به یگانگی خدا
۲. ایمان به پیامبری زرتشت
۳. باور به جهان مینوی و عالم معنا
۴. ایمان به نظم و راستی کار جهان (اشه)
۵. باور به جوهر آدمی ت
۶. اعتقاد به فروزه‌های هفت‌گانه خداوند
۷. اعتقاد به نیکوکاری
۸. اعتقاد به تقدس عناصر چهارگانه: آب، باد، خاک و آتش
۹. اعتقاد به فرشکرد یا آخرالزمان .

تعالیم زرتشت

مهم‌ترین نکته که بسیاری زرتشت را به آن می‌شناسند، تعالیم او بر پایه سه اصل کلیدی است. در آیین زرتشت، سه اصل عملی «پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک» وجود دارد که مانند آن را در ادیان مختلف می‌یابیم. مثلاً در آیات متعددی از قرآن کریم، مسئله ایمان و عمل صالح در کنار هم مطرح شده است. مثلاً آیه‌ای می‌فرماید:

«وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ» و آنان که ایمان آوردند و عمل صالح کردند، اهل بهشتند و ایشان در آن جاودانند. (بقره/۸۲). مسئله‌ی ایمان، پندار و عقاید نیک فکری و قلبی را شامل می‌شود و عمل صالح، کردار و گفتار نیک و صحیح را در بر می‌گیرد. (البته عبارت «ایمان و عمل صالح» دقیق‌تر از عبارت «پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک» است که باید در جای خود بحث شود. از سویی هم احترام به آتش به‌عنوان یکی از مظاهر خدای روشنایی و فروخته‌نگه‌داشتن آن، و انجام مراسمی خاص در اطراف آن در معابدی به نام آتشکده، مشخص‌ترین ویژگی این آیین است.

هم‌چنین آبادانی، کشاورزی، دامداری و شهرنشینی مورد ستایش قرار گرفته است. احترام به حیوانات، مخصوصاً سگ و گاو، و نیز خوشرفتاری با مردم جایگاهی ویژه دارد. برخی از آداب و رسوم سرزمین ما، از قبیل مراسم چهارشنبه‌سوری و سوگند خوردن به روشنایی چراغ، با تعالیم زرتشتی ارتباط دارد .

زرتشت در اندیشه و فرهنگ غرب؛ از فلسفه تا ادبیات

زرتشت در میان فلاسفه، هنرمندان، شاعران و نویسندگان غرب از جایگاه رفیع و ویژه‌ای برخوردار است. برخی او را نه در قامت یک رهبر دینی، بلکه به‌عنوان نخستین فیلسوف جهان می‌شناسند. تا جایی که «هگل»، به‌واسطه‌ی مفاهیم متعالی که زرتشت میان پیروان خویش نشر داد و آن باور فراگیری که در دوران حکومت هخامنشیان تثبیت شد، در بیانی استعاری، ایرانیان را «نخستین مردمان تاریخ» می‌داند .

اهمیت روز قدس

روز قدس از ابتدا برای مسلمانان اهمیت ویژه‌ای داشته است و یادآور روزی تلخی است که شهری که قبله اول مسلمانان بود، از دست رفت. باوجود اینکه هر ساله در کشورهای اسلامی از این روز مهم یادآوری می‌شود و حمایت از مبارزان فلسطینی اعلام می‌گردد، امسال این روز و اعلام حمایت از فلسطین و مردم آن به دلایل زیر اهمیت بیشتری دارد.

۱. هجوم رژیم صهیونیستی بر غزه

نیروهای مدافع غزه که خود را حماس می‌نامند، در تاریخ ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳، به منظور جلوگیری از اشغال بیشتر سرزمین‌های فلسطینی، عملیات بی‌سابقه‌ای علیه رژیم اسرائیل انجام دادند و تعدادی از اسرائیلی‌ها را به‌عنوان گروگان گرفتند. پس از آن، رژیم صهیونیستی با تمام قدرت به این سرزمین حمله کرد و کشورهای غربی، از جمله آمریکا، از این حملات به‌طور ضمنی و صریح حمایت کردند. از آن روز تا کنون، هزاران کودک، زن و مرد فلسطینی در نتیجه بمباران‌های رژیم اسرائیل کشته و زخمی شدند. غزه، یکی از مهم‌ترین شهرهای فلسطین، به ویرانه‌ای تبدیل شده است. پس از این همه قربانی، با میانجی‌گری آمریکا و قطر آتش‌بس میان حماس و اسرائیل برقرار شد و توافقاتی برای تبادل گروگان‌ها صورت گرفت. اما اسرائیل به توافقات پایبند نماند و بمباران‌ها ادامه یافت. این امر نشان‌دهنده نسل‌کشی آشکار مردم فلسطین است. بنابراین، اهمیت روز قدس امسال به‌عنوان فرصتی برای حمایت از مردم غزه و اعتراض به ادامه کشتارهای رژیم اشغالگر بیشتر از هر زمانی دیگر است.

۲. طرح جابجایی مردم فلسطین

ترامپ، به محض به قدرت رسیدن، اعلام کرد که مردم فلسطین باید جابجا شوند و غزه باید مورد بازسازی قرار گیرد. این به معنای آن است که غزه باید از وجود مردم فلسطینی خالی شود تا رژیم اشغالگر بتواند این منطقه را نیز تصرف کند. از آنجایی که مردم فلسطین برای اعتقادات دینی خود مبارزه می‌کنند و در شرایطی بسیار حساس و نابرابر در برابر رژیم اشغالگر قرار دارند، روز قدس باید به‌عنوان تجدید پیمان با این مردم رنج‌دیده مورد توجه قرار گیرد. این روز فرصتی است تا مسلمانان قدرت اتحاد خود را در مقابل ظلم و نسل‌کشی در غزه به نمایش بگذارند.

۳. اعلام حمایت و ایستادگی در کنار مردم فلسطین

قدس امسال اهمیت خاصی دارد زیرا مسلمانان باید یک‌بار دیگر برای حمایت از برادران فلسطینی خود به پا خیزند و در برابر دنیای ظالم و بی‌رحم که به هیچ ارزشی پایبند نیست، اعتراض کنند. این روز باید فرصتی باشد برای به چالش کشیدن ادعاهای بشر دوستانه‌ای که توسط کشورهای غربی و حامیان رژیم اشغالگر مطرح می‌شود و نشان دادن این حقیقت که غزه تنها نیست. مسلمانان باید این پیام را به جهانیان برسانند که در صورت نیاز، از غزه و مردم فلسطین دفاع خواهند کرد.

اما اوج شهرت زرتشت در غرب، بی‌تردید پس از انتشار شاهکار فردریش نیچه، «چنین گفت زرتشت»، به نقطه‌ای بی‌سابقه رسید. نیچه، با ادای دینی عمیق به این چهره‌ی تاریخی، از او به‌عنوان قهرمان کتابش بهره برد؛ هرچند نه برای بازتاب آموزه‌های زرتشتی، بلکه برای پیشبرد روایت خود در تقابلی آگاهانه با آن. نیچه به خوبی می‌دانست که مفاهیمی چون «مرگ خدا» یا «ابرائسان» ربطی به تعالیم زرتشت ندارند، اما عامدانه این ایده‌های انقلابی را از زبان او بیان کرد.

در کتاب «اینک انسان»، نیچه صراحتاً دیدگاهش را درباره زرتشت چنین توضیح می‌دهد: «زرتشت نخستین کسی بود که اخلاق را در چارچوبی متافیزیکی فهمید؛ در جهان‌بینی او، نبرد خیر و شر به‌عنوان نیروی محرکه‌ی نظم جهان ظاهر می‌شود. این ایرانی، مسئول آن «خطاهای سرنوشت‌ساز» یعنی اخلاق بود. او صادق‌ترین اندیشمند بود؛ پس باید نخستین کسی می‌بود که به اشتباه خود پی می‌برد.»

بنابر این این تقابل دوگانه هم ستایش و هم بازتعریف نیچه از زرتشت — نشان‌دهنده‌ی نفوذ عمیق این چهره‌ی باستانی در فلسفه‌ی مدرن است. از یک سو، هگل او را نماد تمدن‌سازی می‌داند و از سوی دیگر، نیچه از او اسطوره‌ای می‌سازد برای نقد بنیادین اخلاق متافیزیکی. این دوگانگی، زرتشت را به پلی نمادین میان اندیشه‌ی شرق و غرب تبدیل کرده است؛ چهره‌ای که هم به گذشته‌ی اساطیری تعلق دارد و هم الهام‌بخش جریان‌های فکری معاصر.

خلاصه این که زرتشت به‌عنوان مصلح و فیلسوف ایران باستان ادیان، فلاسفه و نگرش بسیاری از اقوام و ملت‌ها و افراد در شرق و غرب تاثیر گذار بوده است.

چرا پرداختن به قدس مهم است؟

نویسنده: شهرام خراسانی

روز قدس یکی از مهم‌ترین روزهایی است که در آن قدس (شهر اورشلیم) به‌طور کامل توسط رژیم صهیونیستی اشغال شد. روز اشغال قدس به‌عنوان یک روز مهم برای رژیم صهیونیستی مطرح است و تعطیلی عمومی اعلام شده. این روز مصادف است با آخرین جمعه ماه مبارک رمضان. پس از اشغال قدس (اورشلیم) شهری که در باور میلیون‌ها مسلمان جا دارد، مسلمانان جهان این روز را به‌عنوان نمادی از مقاومت در برابر رژیم اشغالگر و تجدید پیمان با مبارزان فلسطینی گرامی می‌دارند. هدف از این برنامه‌ها یادآوری این است که قدس همچنان در اشغال اسرائیل است و مسلمانان باید در کنار فلسطینی‌ها برای بازپس‌گیری آن ایستادگی کنند.

قدس یا اورشلیم یکی از شهرهای مقدس ادیان ابراهیمی است و بنا بر روایات، قبله اول مسلمانان نیز بوده است. از این رو، نزاع بر سر کنترل این شهر سال‌هاست که ادامه دارد و مردم فلسطین، گاه همراه با دیگر کشورهای مسلمان و گاه به‌تنهایی، برای بازپس‌گیری این شهر مبارزه می‌کنند. امسال، تجدید پیمان با قدس اهمیت ویژه‌ای دارد. در ادامه، دلایل این اهمیت و تفاوت آن با سال‌های گذشته بررسی خواهد شد.

روز قدس امسال از این جهت نیز اهمیت دارد که می‌تواند موجب احیای همبستگی میان کشورهای اسلامی و اتحاد علیه دسیسه‌ها و نقشه‌های شوم غربی شود. جهان اسلام از مدت‌ها پیش به این اتحاد نیاز دارد و یکی از دلایل مشکلات عمده جهان اسلام، عدم همبستگی میان کشورهای اسلامی است. این ضعف، زمینه‌ساز فعالیت‌های نفاق‌افکنانه غربی‌ها شده و فرصت‌هایی برای نقشه‌ریزی علیه جهان اسلام فراهم کرده است.

حرف آخر

فلسطین جزئی از پیکره دردمند جهان اسلام است. حذف روز قدس از تاریخ اسلام به معنای حذف مبارزات مردم فلسطین برای بازپس‌گیری قدس است. حذف تاریخ اسلام، تقویت انارشی، زورگویی، قتل و کشتار است. بیت‌المقدس نیز یکی از مکان‌های مقدس است که مسلمانان ارادت خاصی به آن دارند و در دفاع از آن ایستاده‌اند. علاوه بر مشکلات موجود در دیگر سرزمین‌های اسلامی، دفاع از قدس و حمایت از مبارزان فلسطینی امری ضروری است که جهان اسلام باید آن را در برابر اقدامات ترامپ و نتانیاهو به نمایش بگذارد.

ماه رمضان؛ بهار قرآن و ماه خودیابی و همدیگرشناسی

نویسنده: محمدعظیم فکوری

سقوط و زوال ناشی از نفس اماره نجات خواهد یافت. روزه، علیه هرگونه تهدید خودخواهانه و مغرورانه‌ی نفس در مبارزه و مقابله است. هر جا شهوت و غضب و خشم سر بکشد و بخواید انسان را به میدان نابودی و بیهودگی بیاورد، روزه در مقابل آن قرار می‌گیرد و نمی‌گذارد انسان نابود شود و به زیاده‌دان بیفتد.

همچنان روزه گره‌گشای گرفتاری‌های بیرونی و نجات‌دهنده‌ی انسان از گرداب و گنداب گیتی نیز است. زیرا دنیا دو روی دارد: یک روی آن را زیبایی و نیکویی تشکیل می‌دهد که با پندار و گفتار و رفتار پسندیده و منطقی تفسیر می‌شود و هر انسانی خدمت نمود، انصاف و عدالت را رعایت کرد، دزدی و راهزنی نکرد و به حقوق دیگران ارج گذاشت، دست مسکین را گرفت و از مظلوم حمایت ورزید و محبت‌پیشه و صلح‌طلب و عزت‌گرا بود؛ رها و رستگار گردیده و در روی زیبا و نیکوی دنیا قرار خواهد گرفت که این امر را رمضان و روزه هم می‌خواهد و هم می‌پسندد. شناخت خود و درک

در فلسفه‌ی روزه داری، خودیابی و بازگشت به خویشتن یک امر مسلم است که اگر به معنای اصلی روزه‌داری توجه دقیق، درست و همه‌جانبه صورت گیرد و به احکام عملی آن عمل گردد، بی‌تردید که انسان از گرفتاری‌های درونی و بیرونی نجات پیدا می‌کند. گرفتاری‌های درونی عبارت از هواهای نفسانی مانند شهوت، غضب، حرص، غرور و... موانع مهم و عوامل اساسی شکست و فرورفتگی انسان و جامعه‌ی انسانی به شمار می‌رود که اگر مدیریت نگردد، هر انسانی را به سقوط و هر جامعه‌ای را به زوال مواجه می‌سازد. به همین منظور، یگانه‌عاملی که می‌تواند در برابر نفس اماره و خواهش‌های افراطی نفس به مبارزه نشیند، روزه است. اگر آموزه‌های ماه رمضان پیاده شود و انسان مسلمان به برنامه‌های آن عمل کند، بی‌شک که انسان از تهدید گرفتاری‌های درونی رهایی و از سقوط و زوال ناشی از نفس اماره نجات خواهد یافت. روزه، علیه هرگونه تهدید خودخواهانه و مغرورانه‌ی نفس در مبارزه و مقابله است. هر جا شهوت و

بهار آمد که گل خندد به بستان
ز عطر نرگس و سنبل گریبان

نسیم آورد پیغام شکفتن
جهان شد غرق در نور و فروزان

بهار آمد گلستان شد دوباره
چمن از عطر گل گشتند نظاره

نسیم آورد عطر نرگس و یاس
جهان شد غرق در نور و ستاره

در باغ سبز هستی‌ام گشت بهار
گل‌ها شکفتند از دل خاک مزار

بلبل به نغمه مست ز عطر چمن
رقصان به شاخه می‌کند صد گل نثار

فایز نوری

اما روی دیگر دنیا گرداب و گنداب است که ماه رمضان در مقابل آن ایستاده تا نگذارد انسان داخل آن بیفتد و بمیرد و نابود شود و به همین خاطر روزه برخاسته تا دست یاری به سوی نیازمندان دراز کند و جلو فرورفتگی شان را بگیرد. اینجاست که می توان ماه رمضان را ماه خودیابی و دیگر شناسی یا به عبارت دیگر ماه شناخت خود و درک درد دیگران تعریف نمود.

ماه رمضان، علاوه بر روزه داری و تاثیر آن برای خودیابی و دیگرشناسی، از چند جهت دیگر نیز ماه مهم و معنادار است که برای بشر پیام دارد و درس دهنده و آموزنده می باشد. یکی از آن جهات، احیای شب قدر برای تجلیل و تکریم از قرآن است. قرآن، کتابی که برای نجات انسان تدوین و فرودآمده و به ما رسیده، قابل پاسداری است. چرا که قرآن راه را برای انسان نشانی کرده تا انسانیت و انصاف و اخوت و صلح و عزت در جامعه‌ی انسانی ترسیم و تحکیم گردد. وقتی انسانیت و عدالت و وحدت در بین انسان‌ها رسم باشد، حاکم و محکوم معنا ندارد و ظالم و مظلوم نقش نمی بندد. همه برادر و برابری یا زیر سایه‌ی برادری و برابری قرار دارند که این مهم از سوی قرآن تأیید و تصدیق و جز آموزه‌های ماه رمضان است. در ماه رمضان، ثروتمند و فقیر، قدرتمند و ضعیف و سیاه و سفید یکی است و همه در یک صف واحد قرار دارند و تشنگی و گرسنگی می کشند و مرزبندی سمتی و قومی رنگ ندارد.

جهت دیگری که در ماه رمضان برای مسلمانان و آزادی خواهان پیام دارد و درس دهنده می باشد و سازنده است، سالروز شهادت امام علی، قرآن ناطق و بلندگوی صادق و صریح آزادی، انسانیت و عدالت است که می تواند برای هر انسان و نسل نیازمند هر عصر الگو و سرمشق باشد. سالروز به خون خفته شدن شخصیتی که فقط برای نجات انسان از گرداب و گنداب گیتی می اندیشید و کار می کرد. مردی که از قرآن سخن می گفت نه برای این که دستگاه تبلیغات جعل و دروغ و جریان بخور و بیاش حرفه‌ای بسازد و نه برای این که تبلیغ کند و حکومت تشکیل دهد تا زیر سایه‌ی آن حاکم و محکوم و ظالم و مظلوم پرورش یابد.

امام علی از قرآن سخن گفت و اسلام را به عنوان دین، محور فریاد خود قرار داد تا برای توده‌های رنگ باخته و خفته و مردم مظلوم و محکوم، یاور باشد، نه این که از قرآن و دین سخن گوید ولی قرآن و دین را برای منافع شخصی خود به مصرف بگیرد و جریان معیشت‌اندیش مقدس مآب خاین راه بیندازد بلکه امام علی با قوه و قدرت تمام در مقابل دستگاه جور و جنایت صف آراست و تا آخرین لحظه‌ی حیاتش ایستادگی کرد

و نگذاشت علی زنده باشد و قرآن کم رنگ گردد و مسکین و مظلوم در کوخ گرسنه بماند و ظالم در کاخ به درندگی مصروف و مشغول باشد. علی زنده باشد و نماز به مسخره رود و روزه داری از محتوا خالی گردد و خلاصه این که علی زنده باشد و دین توسط مقدس مآب‌های خاین درون دینی به تحریف و توهین گرفته شود. بنابراین، آنچه گفته شد بیانگر این مسئله است که ماه رمضان، ماه درس‌آموزی برای خودیابی و همدیگرشناسی است. وقتی همه در یک صف قرار بگیرند و بین فقیر و غنی و سیاه و سفید فرقی نباشد، این قضیه را روشن می سازد که خدا همه را برابر خلق کرده و برتری نژادی و سمتی به هیچ ملتی نداده است. زمانی که این موضوع آشکار گردید که برتری سمتی و قومی ساختگی است، برای ما لازم است که تکان بخوریم و خود را بیابیم. آنگاه که خود را یافتیم و شناختیم، به این نتیجه می رسیم که دیگران را هم باید بشناسیم. با شناخت خود و دیگران، به نیازها و خواست‌های همدیگر پی می بریم و متوجه می شویم که نیازهای انسان در هر زمان و زمین، یکیست. اگر یک انسان در آمریکا از دزدی و دغل بازی و ستمگری بیزار است، انسان دیگر در آسیا هم از فریب و فتنه و فساد و فلاکت روگردان می باشد و اینجاست که به انسانیت و عدالت و وحدت که قرآن می خواهد و رمضان می طلبد و امام علی به خاطر به حکومت رساندن آن شهادت را انتخاب کرد، باورمند می شویم.

خجسته الهام

در بدخشان کودکی بودم با عروسک‌های شاد و پنجه‌های بلورین
فارغ از ترس‌های مادرم
گاهی میان آب میدویدم
و گاهی میان آتش

در سینه‌ام آینه و

میان چشم‌هایم پرنده‌های خوش صدا
که با شادمانی سرود زندگی می خواندند

در کابل دختری با چشمان خوشرنگ

لبان شکفته

و گیسوان سیاه

کوچه‌ها مرا به خاطر می سپرد

و انگورهای شمالی

در میان لهجه‌ی بدخشانی‌ام شراب عشق و جنون می ساخت

در کابل دختری بودم با خنده‌های سوخته با سرب مذاب

صورتی افروخته از نگاه‌های بلعنده

و دلی پر از آشوب و وحشت

در میان جاده‌های آشنا

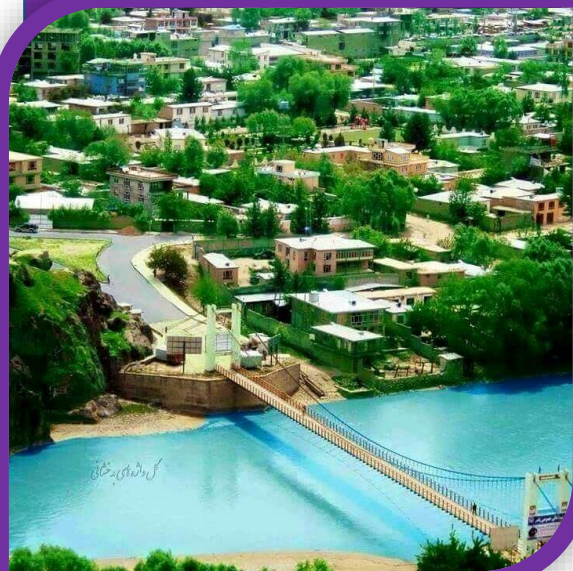
در مونیخ زنی شده‌ام صبور
با رشته‌های سپید بر گیسوانم،
اندوه را میان کلمات می بافم
در لبخندهایم ذوب میکنم
و گاهی در یقه‌ام میاویزم
تا سنگینی‌اش لبخندهایم را پارچه
پارچه
پارچه
به دست باد نسپرد

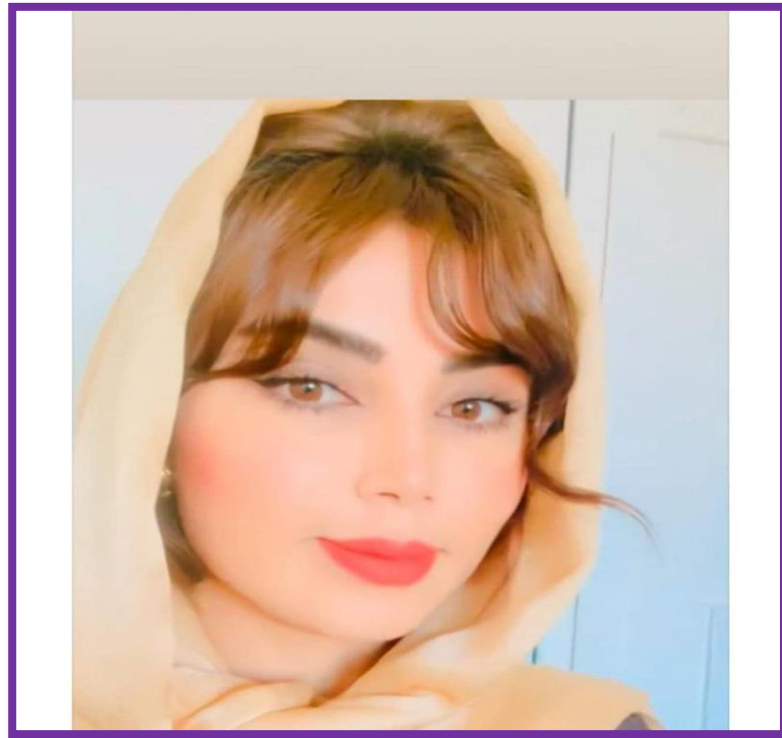
در مونیخ زنی که وحشت را نمی شناسد
میان جاده‌های نا آشنا

در مونیخ زنی شده‌ام صبور
با خنده‌های وزین
گیسوان آزاد
لبان پر از لبخند

و دلی که اندوه را در تهش انبار کرده است

«خجسته الهام»

ما خانه به دوشان گرفتار چه سازیم؟
زنجیر به پا بسته و دیوانه نبودیم

از سرخی چشمم به شفق هیچ نگفتند
با خون جگر هم کف پیمانہ نبودیم

از نام و مقام صف عیار چه پرسى؟
روزی که چنین سرخط وافسانه نبودیم

انوشه عارف

مبارکبادت ایست سال و همه سال

سه سال، به اندازه‌ی پروانه نبودیم
سه سال زیادست که در خانه نبودیم

یک عمر، به اندوه گل سرخ نشستیم
عمری ست به حسرت کده بیگانه نبودیم

نوروز رسیده است ولی بی سرو سامان
این گونه بد و بی سر و سامانه نبودیم

قدری گل سوری، دل دارم همه سرریز
چون قاصدک باغ، پریشانه نبودیم

آینه‌ی بودیم ترک خورده از آغاز
با هر چه شکستن بلد و شانه نبودیم

ای یوسف افتاده تهی چاه جدایی
ما قوم جدا مانده، بدین سانه نبودیم

احسان بدخشانی

اگرچه متهم غربت و غزل شده‌ام
نبرده‌ام دمی از خاطر م پریدن را
در آفرینش خود، داد هر که را چیزی
که آفرید و مرا داد آفریدن را

نخست نقش زدم لحظه‌ی هبوطم را
قلم گرفتم و خط خط زدم، خطوطم را
سپس به تیرک بی در، زدم که شوتم را
کمی مرور کنم بی هدف رسیدن را

که توپ نقطه‌ی سرگشته‌ای است در دفتر
که می‌رود وسط سطر این ور و آن ور
پرنده می‌شود و می‌نمی‌شود پرپر
کسی که برنگزیده‌ست، ورپریدن را

کدام قسمت من، اسپ بودنش گویاست؟
کدام قسمت من گاهواره‌ی دریاست؟
کدام سمت زمین می‌روم؟ نمی‌دانم
که زگه کرده‌ام از سرعتم دویدن را

به کفش هام که از پای مانده‌اند قسم
که انتخاب من از ابتدا تماشا بود
همیشه شاعر مشائی و مکاشفه‌ام
که برگزیده فقط بی حجاب دیدن را

«حجاب چهره‌ی جان می‌شود غبار تنم
خوشا دمی که از آن چهره پرده برفکنم»
که کشته مرده‌ی زن‌های شاد خوش بدنم
که من بلد نشدم، از زنان بریدن را

کدام دختر دیوانه کشته‌است مرا؟
که خونم از دل دیوان حافظ آمده است
همان که در بغلم در پراتر آمده است
همان که دوست ندارد غزل شنیدن را

غزل‌زنی که عروض مرا به هم زده‌است
تعادل شب و روز مرا به هم زده‌است
گذشته‌است و هنوز مرا به هم زده‌است
که برده قلب من از خاطرش، تپیدن را

پس از تو سمت چپم مثل کوه سنگین است
ولی برای تو در خواب، نامه خواهم داد
خدا نمی‌شوم، اما ادامه خواهم داد
بدون ذره‌ی امید، آفریدن را

حبیب الله اسلامی

آخر دنیا
رفتم،
نه با چمدانی بسته،
نه با دلی آسوده،
که با سایه‌ای از ترس
در کوچه‌های تنگی که نامم را می‌دانستند،
اما پنهانی به پلیس نشانم می‌دادند.

در اسلام آباد،
هر دیواری مرا می‌پایید،
هر نگاهی حکم تبعیدم را امضا می‌کرد.
و چاره‌ای نبود
جز فرار،
جز جاده‌ای که مرا به آخر دنیا می‌کشاند.

کراچی،
آخر دنیا بود،
جایی که دریا
هم مرزهایش را بسته بود،
و آسمانش،
بیگانه با پروازم.

اینجا،
حق کار،
چیزی نبود جز رؤیایی ممنوع،
و دست‌هایم،
با اینکه توان ساختن داشتند،
در هم گره شدند
از ترس،
از بی‌سرنوشتی
و پشت سر،
افغانستان،
چیزی دورتر از یک خاطره،
جاده‌ای که راهی برای برگشت نداشت،
سرزمینی که مرزهایش را
به رویم بسته بود.

و من،
در آخر دنیا،
میان خیابان‌های ناآشنا،
به دنبال تکه‌ای از خودم،
بی‌نام،
بی‌وطن،
بی‌زمان،
سرگردان ماندم.

حرف آخر:

نوروز، با تمام شکوه و زیبایی‌اش، فراتر از یک جشن ساده است. این روزها که در دل خود رنگ و بوی تازه‌ای از امید، اتحاد و تجدید حیات به همراه دارد، می‌تواند یادآور این باشد که انسان‌ها همواره در تلاش برای بهتر شدن و ساختن دنیایی بهتر هستند. همان‌طور که در کنار جشن‌های نوروزی، روز قدس و عید فطر هم از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند، این روزها فرصت مناسبی برای تأمل و تفکر درباره‌ی ارزش‌ها و آرمان‌های مشترک ماست.

امیدواریم که این ماهنامه بتواند به سهم خود، کمی از دغدغه‌ها و آرزوهای ما را به دنیای شما منتقل کند. بیایید در کنار هم، دست در دست یکدیگر، با قلبی پر از محبت و امید، به استقبال سالی جدید برویم و برای ساختن جهانی بهتر، هر لحظه را غنیمت شماریم.

سال نو بر شما مبارک باشد.
روایت همیشه همراه شماست.

ارتباط با ما

وبسایت: www.revayat.com

ایمیل: revayataf@gmail.com

واتساپ: ۰۰۹۸۹۰۲۲۲۹۴۶۸۱

پایگاه خبری-تحلیلی روایت